

ת"פ 2004/11/17 - מדינת ישראל נגד מחמוד חדר

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 2004-11-17 מדינת ישראל נ' חדר

בפני
בעניין: כבוד השופט איתן כהן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מחמוד חדר

הנאשם

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע לאחר ניהול הליך הוכחות באיומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**").

העובדות שבהן הורשע הנאשם

2. על פי העובדות שבהן הורשע הנאשם בהכרעת הדין, ביום 19.07.2017 בשעה 21:00 או בסמוך לכך, ברכבת הקלה - תחנת "שמעון הצדיק" בירושלים, איים הנאשם על המאבטח דוד חליקה בפגיעה שלא כדין בגופו, בכוונה להפחידו או להקניטו. לאחר שעלה הנאשם לרכבת, אמר לחליקה: "**מה עוד לא רצחו אותך? אם לא, אני ארצח אותך**" ובהמשך אמר: "**אני מסוגל לרצוח אותך**".

תסקירי שירות המבחן

3. תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם הוגש ביום 11.07.2019 (להלן: "**התסקיר**"); ותסקירים משלימים הוגשו בימים 08.09.2019 ו- 18.12.2019. כדי לשמור על צנעת הפרט של הנאשם אפרט את עיקרי הדברים בלבד.

4. התסקיר סוקר את הרקע האישי, המשפחתי, התעסוקתי של הנאשם. הנאשם בן 25, נשוי ואב לילד בן שנה. לנאשם 10 שנות לימוד. הנאשם עובד כחדרן בבית מלון, לאחר שקודם לכן עבד בעבודות מזדמנות מתחומים שונים. לנאשם ארבע הרשעות קודמות.

בהתייחסו לעבירה, הנאשם מכיר בביצועה אך מצמצם משמעותית את חומרתה ואת חלקו בה. תיאר שחוזה את המפגש עם המאבטח בצורה מאיימת, לאחר שזה התנכל לו בשל מוצאו וללא סיבה מוצדקת. הנאשם מסר שנעשה לו עוול מעצם העמדתו לדין. לצד זאת, הכיר בכך שהוא מתקשה לעיתים בוויסות ובשליטה עצמית. שירות המבחן העריך שהנאשם עבר את העבירה על רקע טשטוש גבולות בין המותר לאסור לצד קושי בקבלת סמכות, והגיב באופן מוחצן לגורמים המייצגים את הממסד. שירות המבחן התרשם כי ייתכן שברקע לעבירה קיים קושי רגשי עמוק יותר, שאותו יש צורך לאבחן בבדיקה פסיכיאטרית.

כגורמי סיכוי לשיקום צוינו: שאיפות לניהול אורח חיים נורמטיבי; יכולות תפקודיות וכישורים שונים; שילוב לאחרונה במסגרת תעסוקתית; הכרה בקשיים בשליטה עצמית; הכרה במחירים שבהם נושא הנאשם בשל התנהלותו זו ומודעות גבוהה יותר מאשר בעבר למצבי סיכון.

כגורמי סיכון לעבריינות חוזרת צוינו: טשטוש חומרת המעשים וקושי בוויסות התנהגות מול גורמי סמכות; מעורבות פלילית קודמת בתחום האלימות; מאסר מותנה שהיה תלוי ועומד בעת שנעברה העבירה; קושי בהשתלבות בתכנית טיפולית ייעודית בתחום האלימות בשירות המבחן בעבר; קושי לבטא מוטיבציה להשתלבות בהליך טיפולי ממושך. עם זאת, ישנה הסכמה חלקית מצד הנאשם לבדיקת האפשרות לקבלת טיפול תרופתי.

לאור האמור בתסקיר, **המליץ שירות המבחן על שילובו של הנאשם בבית משפט קהילתי**. הנאשם גילה נכונות ומוטיבציה ראשונית ליטול חלק מסלול זה. דא עקא שהמאשימה התנגדה לכך ולא ניתן היה להעביר את התיק לשם ללא הסכמתה.

5. **בתסקיר המשלים מיום 08.09.2019** ביקש שירות המבחן לדחות את הדיון למשך שלושה חודשים לצורך בחינת תהליך האבחון והטיפול הפסיכיאטרי.

6. **בתסקיר המשלים מיום 18.12.2019** נכתב שלצד קשייו התפקודיים והבין-אישיים, הנאשם משתדל לגייס כוחות לניהול אורח חיים תקין עברו ועבור התא המשפחתי שבנה. ממידע שנמסר מהטיפול הפסיכיאטרי נמצא שהנאשם החל בטיפול בכדורים. הנאשם ביטא רצון לקיים שגרת חיים תקינה, תוך בנייה מחודשת של דימויו העצמי ותוך השתלבות בתעסוקה התואמת את כישוריו.

בהמלצתו, סבר שירות המבחן שענישה מחמירה עלולה להביא לנסיגה במצבו של הנאשם ולהשפיע באופן שלילי על דימויו העצמי. שירות המבחן העריך שתהליך שיקום ממושך, מעמיק וחיובי עשוי להוות גורם מפחית סיכון לרצידיביזם. משכך המליץ שירות המבחן לסיים את ההליך בעניינו של הנאשם באופן שיקומי, ולהטיל עליו צו מבחן למשך שנה. לצד זאת, הומלץ על הארכת התנאי שתלוי ועומד נגדו ולגזור עליו קנס כענישה מוחשית.

טיעוני הצדדים וראיות לעונש

7. **כראיות לעונש מטעם התביעה הוגשו:** פלט הרשעותיו הקודמות של הנאשם; הכרעת דין וגזר דין בת"פ 40908-11-15 **מדינת ישראל נגד חדר** (04.07.2016). בגזר הדין הוטל על הנאשם מאסר מותנה בן 3 חודשים למשך 3 שנים על כל עבירת אלימות, לרבות איומים.

8. **בא-כוח המאשימה,** עו"ד שרית דרור, עתרה להשית על הנאשם עונש של מאסר ממש, שלצדו מאסר מותנה, התחייבות, קנס, ופיצוי למתלונן. כן עתרה להפעיל את המאסר המותנה במצטבר לכל מאסר אחר שיוטל עליו. אשר למתחם העונש ההולם, טענה שזה נע בין 6 ל-18 חודשי מאסר בפועל, וכי על הנאשם להיות ממוקם באמצעו. בטיעוניה הדגישה את אי קבלת האחריות על העבירה שנעברה; את היעדר המוטיבציה ליטול חלק בהליך שיקומי; ואת ההרשעות הקודמות לרבות המאסר המותנה. אשר להמלצת שירות המבחן, טענה שעונש מקל מסוג זה שמור לנאשמים אשר התקדמו כברת דרך משמעותית בהליך טיפולי, ואילו הנאשם נמצא רק בתחילת הדרך השיקומית והוא מגלה פוטנציאל שיקומי עתידי בלבד.

9. **בא-כוח הנאשם,** עו"ד אשרף עבד אלקאדר, עתר להארכת המאסר המותנה ולאימוץ המלצת שירות המבחן. בטיעוניה הדגיש שהנאשם נמצא בהליך טיפול פסיכיאטרי על רקע מצוקה ממושכת שממנה הוא סובל ובשל חוסר איזון נפשי והעבירה נעברה על רקע מצוקתו זו. עוד הוסיף שעל פי התסקירים הנאשם מכיר בעבירה שעבר, מבטא נכונות להשתלב בהליך טיפולי, ומדובר באיום ספונטני במדרג הנמוך של העבירה. הדגיש ששירות המבחן התרשם שהטלת עונש מאסר תביא לנסיגה במצבו. אשר למתחם העונש ההולם, טען שזה נע בין מאסר מותנה למאסר קצר בפועל. לתמיכה בטיעוניה הפנה לפסיקה שבה האריכו בתי המשפט מאסרים מותנים בהתחשב בשיקולים שיקומיים.

דברי הנאשם

10. הנאשם ניצל את זכותו למילה האחרונה. בדבריו לפני מסר שהוא מטופל בטיפול תרופתי וכן נמצא בטיפול במסגרת שירות המבחן. בהתייחס לעבירה הביע הנאשם צער, ואמר: **"אני לא יודע מה היה לי בראש, אני לא שם לב מה אני מדבר"**. עוד הוסיף שאשתו בהריון ואין מי שיסייע לה בבית, וביקש את רחמי בית המשפט.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

11. כידוע, העיקרון המנחה בקביעת העונש הוא **עיקרון ההלימה**, דהיינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש שיוטל עליו (להלן: **"העיקרון המנחה"**).

בית המשפט מצווה לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה בהתאם לעיקרון המנחה, תוך התחשבות בערך

החברתי שנפגע ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

12. במקרה דנא, **הערך החברתי המוגן** שנפגע הוא מניעת פגיעה בשלוות נפשו, ביטחון וחירות פעולתו של המאבטח שאוים.

ברע"פ 2038/04 **לם נגד מדינת ישראל** (04.01.2006) התייחס בית המשפט העליון למגבלות שיש להטיל על חירות הביטוי שעה שמדובר בדבר איום. ובלשונו של בית המשפט נוסחו הדברים כך:

"האיום הוא, אפוא, ביטוי שהמשפט מטיל עליו מגבלות תוך פגיעה בחופש הביטוי וזאת, כדי להגן על ערכים אחרים ובהם שלווה נפשו, בטחון וחירות פעולתו של הפרט. האיום מסכן את חירות פעולתו של הפרט שכן, פעמים רבות, כרוך האיום גם בציפייה להתנהגות מסוימת מצד המאויים שהמאיים מבקש להשיג באמצעות השמעת האיום".

13. **מידת הפגיעה בערך המוגן** - אינה מבוטלת שכן מדובר באיום ברצח שעל פי טיבו הוא חמור.

14. לעניין **מדיניות הענישה הנוהגת**: בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה שהענישה בגין עבירת איומים נעה במנעד רחב שבין מאסר מותנה, עובר במאסר בעבודות שירות, וכלה במאסר ממושך בפועל. זאת בהתחשב, בטיבם של האיומים, אופיים, כמותם, אופי המאויים (כגון עובד ציבור או בן משפחה), אופן השמעת דברי האיום, השילוב שבין עבירת האיומים לעבירות נוספות וכיו"ב. את מסקנותי אלה גיבשתי לאחר שעיינתי בפסקי הדין שלהלן:

רע"פ 6403/18 **הרוש נגד מדינת ישראל** (28.11.2018): ביהמ"ש העליון דחה בקשת רשות ערעור שהוגשה מטעם נאשם **שהורשע ודינו נגזר לצו מבחן למשך שנה**. הנאשם הורשע באיומים כלפי בת זוגו לשעבר ובן זוגה הנוכחי בכך שבמהלך שיחה טלפונית עם המתלוננת כאשר אימה ובן זוגה הנוכחי היו "חלק מהשיחה" איים על המתלוננת בכך שאמר לה שידקור אותה ואת בן זוגה ויתיר אותם נכים. בית המשפט העליון הותיר את עונשו של הנאשם על כנו ולא התערב בו תוך שציין בפסק הדין שאין ערכאת הערעור נוהגת למצות את הדין עם הנאשם.

רע"פ 4935/17 **סימנדוב נגד מדינת ישראל** (24.08.2017): ביהמ"ש העליון דחה בקשת רשות ערעור שהוגשה מטעם נאשם שנגזר דינו לעונש בן **18 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים**. הנאשם הורשע בארבע עבירות איומים ובעבירה של הפרעה לעובד ציבור, לאחר שאיים על סוהרי שירות בתי הסוהר בהיותו אסיר. לנאשם עבר פלילי מכביד. בית משפט השלום מצא לכתוב בעניינו של הנאשם כי: "מדובר באדם שאיומים הם לחם חוקו".

רע"פ 6268/12 **שחורי נגד מדינת ישראל** (04.09.2012): ביהמ"ש העליון דחה בקשת רשות ערעור שהוגשה מטעם נאשם שנגזר דינו לעונש של **מאסר מותנה לצד עונשים נלווים**. הנאשם הורשע בעבירת איומים כלפי פקח עירוני שרשם לו דו"ח.

ע"פ (מח' חיפה) 30098-10-14 **חבקה נגד מדינת ישראל** (22.01.2015): ביהמ"ש המחוזי דחה את ערעורו של נאשם שנידון לעונש של **מאסר מותנה**. הנאשם הורשע באיומים כלפי שוטרים, לאחר שעבר עבירת תנועה ונעצר על ידם בצד הדרך.

ע"פ (מח' ב"ש) 38759-05-14 זגורי נגד מדינת ישראל (21.01.2015): ביהמ"ש המחוזי דחה את ערעורו של נאשם שנידון לעונש בן **6 חודשי מאסר בפועל**, מתוכם חודשיים במצטבר לעונש מאסר שנשא באותה עת והיתר בחופף. הנאשם הורשע באיומים כלפי חוקר באמצעות אשתו של החוקר, קצינת שב"ס. ביהמ"ש המחוזי מצא שהעונש שהוטל על הנאשם מקל ביותר בנסיבות שבהן מדובר באיום אשר הופנה נגד עובד ציבור בשל תפקידו וכלפי משפחתו של עובד הציבור. ביהמ"ש נמנע מלהחמיר בעונשו של הנאשם כיוון שלא הוגש ערעור שכנגד.

לנוכח פסקי הדין שנסקרו יש להזכיר את ההבדל שבין טווח הענישה המקובל בפסיקה ובין מתחם העונש ההולם. בעוד שטווח הענישה הוא נתון שמבוסס על הדין הנוהג ומשקף ביטוי ענישה שונים למעשים דומים או קרובים, הרי שמתחם העונש ההולם הוא הכרעה ערכית של בית המשפט בדבר מדיניות הענישה הראויה, הכרעה שמבוססת על שורה של שיקולים שהפסיקה הנוהגת היא רק אחד מהם.

15. במסגרת **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, נתתי דעתי לנסיבות הבאות:

א. **התכנון שקדם לביצוע העבירה**; הנאשם אמר את דברי האיום בתגובה לאירוע ספונטני, כך שלא מדובר בעבירה מתוכננת.

ב. **הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה**; שירות המבחן העריך שהנאשם עבר את העבירה על רקע טשטוש גבולות וקושי בקבלת סמכותו של החוק ומייצגיו, וכי ייתכן שברקע לעבירה קיים קושי רגשי עמוק יותר.

16. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 י"ג), ולאחר שקלול מכלול הנסיבות והשיקולים הרלוונטיים, אני סבור **שמתחם העונש ההולם את המעשה נע בין מאסר קצר בעבודות שירות שלצדו מאסר מותנה וקנס, ועד מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה לתקופה בת שנה לצד מאסר על תנאי וקנס**.

העונש המתאים - נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

17. בגזירת העונש המתאים לנאשם, רשאי בית המשפט להתחשב ב**נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה** ולתת להן משקל, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

בהתאם לכך נתתי דעתי לנסיבות הבאות:

א. **הפגיעה של העונש בנאשם ובמשפחתו**; שירות המבחן העריך שענישה בדרך של הטלת מאסר עלולה להביא לנסיגה במצבו של הנאשם, המצוי כאמור בהליך טיפולי לרבות בטיפול תרופתי. ענישה בדרך של מאסר תפגע גם במעגל המשפחתי של הנאשם - אשתו ובנו התינוק.

ב. **חלוקת הזמן מעת ביצוע העבירה**; הנאשם עבר את העבירה בחודש יולי 2017, ומאז לא נפתחו נגדו תיקים נוספים. לטובת הנאשם ניתן להניח - בזהירות המתחייבת, שיש רגליים לסברה ששינה את דרכיו ופנה לדרך נורמטיבית.

ג. **עברו הפלילי של הנאשם**; לחובת הנאשם ארבע הרשעות קודמות: בשנת 2018: הורשע בניסיון לתקיפת עובד ציבור, ונידון למאסר מותנה בן חודשיים ולצו של"צ בן 200 שעות; בשנת 2016: הורשע באיומים ובהפרעה לשוטר במילוי תפקידו, ונידון למאסר מותנה בן שלושה חודשים (בר הפעלה בתיק זה) ולקנס; בשנת 2016: הורשע בהתנהגות פרועה במקום ציבורי ונידון למאסר מותנה בן חודש ולצו להתחייבות להימנע מעבירה; בשנת 2015: הורשע בהחזקת אגרופן או סכין שלא כדין ונידון למאסר מותנה.

עברו הפלילי של הנאשם נזקף אפוא לחובתו. ביתר שאת ובייחוד יש לזקוף לחובתו של הנאשם שעבר את העבירה בתיק דנא כאשר מאסר מותנה מרחף מעל לראשו תוך מעילה באמונו של בית המשפט אשר בחר לגזור עליו עונש מותנה.

ד. **פוטנציאל להליך טיפולי**; על פי התסקיר המשלים האחרון, הנאשם פועל לוויסות רגשי באמצעות מעקב פסיכיאטרי ושיחות טיפוליות. כאמור, שירות המבחן מצא שהליך שיקומי ממושך ומעמיק יכול להוות גורם מפחית סיכון להישנות עבירות והמליץ על ענישה שיקומית בעניינו.

התחשבות בשיקולי שיקום

18. האפשרות להקל בעונש ואף לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם לצרכי שיקום קבועה בסעיף 40(א) לחוק העונשין שזו לשונו:

"קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם למהות העבירה ולנסיבותיה, ובהתאם לעיקרון המנחה הוא מצא כי הנאשם השתקם או כי שסיכויי של

ששיתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם לקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות עלנקיטתאמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 אולפיפקודתהמבחן] (נוסחחדש) [התשכ"ט-1969".

סעיף 40ד(ב) לחוק העונשין קובע כי במקרה שבו היו מעשי העבירה ומידת אשמתו של הנאשם בעלי חומרה יתרה, לא יחרוג בית המשפט ממתחם העונש ההולם אף אם הנאשם השתקם או אם יש סיכוי של ממש שישתקם, אלא בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן.

בחינת נתוני הנאשם, נסיבותיו האישיות, תוצאות ההליך הטיפולי שעבר עד כה, והמלצת שירות המבחן, שכנעוני שיש סיכוי של ממש להצלחת שיקומו ועל כן מצאתי שיש להתחשב בסיכויי השיקום הן במיקומו של הנאשם בתוך גדר המתחם והן באופן שבו יופעל המאסר המותנה, ולהעדיף על פני שיקולי ההלימה וההרתעה.

גיבשתי את מסקנותי בהתחשב באלה:

הנאשם נטל חלק בהליך טיפולי שעד כה צלח; שיתף פעולה עם שירות המבחן; ערך שינוי משמעותי בחייו תוך שהוא מגלה מוטיבציה לשינוי התנהגותו העבריינית ומשקיע מאמצים בשיקום חייו כשהוא מרוכז בצרכי משפחתו הצעירה עובד ומתפקד. תפקודו של הנאשם כיום יציב ולא נפתחו נגדו תיקים חדשים. הנאשם נוטל תרופות ובכוונתו להמשיך בהליך הטיפולי במסגרת שירות המבחן. שירות המבחן התרשם לחיוב ממצבו והמליץ לאחר בחינה מדוקדקת של מצבו והערכה מקצועית של סיכויי שיקומו, על העברת תיקו לבית המשפט הקהילתי כדי לקדם שם ביתר שאת את הליכי השיקום, ברם התיק לא הועבר אך ורק בשל התנגדות המאשימה.

העונש המתאים - סיכום

19. לאחר שנתתי דעתי לכלל הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ומתוך התחשבות מיוחדת בסיכויי שיקומו של הנאשם, הגעתי לכלל מסקנה שיש לגזור על הנאשם מאסר קצר בדרך של עבודות שירות ולהפעיל את המאסר המותנה בחופף לו והכול לצד מאסר על תנאי וצו מבחן אשר יאפשר לנאשם להמשיך בהליך השיקום במסגרת שירות המבחן.

סוף דבר

20. לאחר ששקלתי את רכיבי הענישה השונים - סוגם, מידתם והשפעתם ההדדית, החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בן שלושה חודשים שאותו יישא הנאשם בעבודות שירות

זאת בהתאם לחוות דעתו של הממונה על עבודות שירות בשב"ס מיום 17.03.2020.

הנאשם יישא את עבודות השירות בבית החולים הפסיכיאטרי כפר שאול - המרכז הירושלמי לבריאות

הנפש, בשעות ובתנאים שנקבעו בחוות הדעת. הממונה יהא רשאי לשנות את מקום ההשמה על פי שיקול דעתו ללא צורך בפנייה לבית המשפט.

הנאשם מוזהר שאם יפר את הכללים המחייבים, יופסקו עבודות השירות ואת יתרת הימים יהא עליו לשאת במאסר של ממש מאחורי סורג וברית. הנאשם יתייצב לצורך קליטה והצבה ביחידת עבודות שירות מפקדת מחוז דרום בבאר שבע לשם תחילת נשיאת עונשו ביום 22.06.2020 בשעה 08:00 כאמור בחוות הדעת.

ב. **מורה על הפעלת המאסר המותנה בן שלושת חודשי המאסר שנגזר על הנאשם בת"פ 40908-11-15 בחופף למאסר שנגזר עליו בתיק זה כן שהנאשם יישא בסך הכול שלושה חודשי מאסר בעבודות שירות.**

ג. **מאסר בן ארבעה חודשים שאותו לא יישא הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים מהיום עבירת אלימות לרבות איומים ויורשע בה בתוך התקופה או לאחריה.**

ד. **צו מבחן למשך שנה.**

מזכירות בית המשפט תמציא את העתק גזר דין לשירות המבחן למבוגרים ולממונה על עבודות שירות בשב"ס.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ט אייר תש"פ, 13 מאי 2020, במעמד הצדדים.